

המחלקה לארכיטקטורה
ע"ש ג'ק ד' וויילר

141

המחלקה לארכיטקטורה ע"ש ג'ק ד' וויילר

המחלקה לארכיטקטורה בבצלאל שואפת להיות רלוונטית. לשם כך, היא בונה את עצמה כמרכז אקדמי מוביל המקדם לימוד, מחקר יישומי, יצירה מקורית, דיון ביקורתי ומעורבות אקטיבית בתחומים של ארכיטקטורה, עיצוב אורבני וחיי עיר, תכנון סביבה ונוף, תרבות בנייה ודיוור.

המחלקה שואפת לפתח מבנה אקדמי אפקטיבי הנמדד לא רק ברמתו הסקולארית ובאיכות הפרויקטים המיוצרים בו, אלא גם במידת השפעתו על התרבות המקצועית ועל הדיון הציבורי בישראל. מחויבות ספציפית זו לתרבות ולפוליטיקה הישראלית הינה המקור לקשרי עבודה ושיח עם גורמים אקדמיים ומקצועיים מקבילים בעולם. היעד הקונקרטי הראשון והשוטף של המחלקה הינו הכשרת אנשי מקצוע מיומנים ומעודכנים השולטים בכל האספקטים התיאורטיים, הטכנולוגיים והפרפורמטיביים של הדיסציפלינה הארכיטקטונית ויכולים בסיוע לימודיהם להשתלב בכל סביבה מקצועית מתקדמת בארץ ובעולם. יעד זה הינו תנאי מוקדם ובסיס הכרחי להגשמת מטרה שאפתנית יותר: הכשרת דור חדש וערני של ארכיטקטים/אינטלקטואלים – בוגרים בעלי השכלה הומניסטית רחבה, אנשי תרבות ואמנות מקוריים ויצרניים, אזרחים מעורבים בחיים הפוליטיים והחברתיים, מתכננים דעתניים השואפים להגדיר מחדש את תחומי הידע והאחריות של הארכיטקט בסביבה הגלובאלית המשתנה של המאה ה-21. מערך הלימודים במחלקה לארכיטקטורה מכוון לתפישה אינטגרטיבית של תיאוריה ופרקטיקה ומקפיד על ביסוס התשתיות עליהן מונחת המחשבה והפעולה הארכיטקטונית. תשתיות אלו כוללות: היסטוריה ותיאוריה של רעיונות וחומרים, מדעי החברה והסביבה, שפות האמנות והעיצוב, מיומנויות רישום, שרטוט ובנייה, לימודי טכניקה וטכנולוגיה, ומעל לכל, תרגול בעיות תכנון ועיצוב בהקשרים ובממדים שונים. בנוסף לתכנית הלימודים הרגילה, המחלקה מקיימת מגוון רחב של פעילויות אקט-קוריקולריות הכוללות: הרצאות שבועיות של ארכיטקטים ויוצרים מתחומים אחרים, סדנאות וכיתות-אומן של ארכיטקטים ותיאורטיקנים אזרחים מחו"ל, פרויקטים משותפים עם אוניברסיטאות מקבילות בחו"ל, קורסים והשתלמויות בשיתוף עם גופים ציבוריים המתמחים בנושאי חברה וסביבה, תערוכות, כנסים וימי עיון ביוזמת מורי המחלקה והסטודנטים.

ראש המחלקה / אדר' יובל יסקי
רכזת מנהלית / שרה כהן
עוזרת רכות מנהלית / אלינור דרקסלר

אחראי תחזוקה / נאדר אבו אלהואא
איש משק / יוסף חורי

טלפון: 02-6253121
פקס: 02-6253122
arch@bezalel.ac.il

מר צי המחלקה

אודי אביצור— AvitzurAud@post.bezalel.ac.il
ד"ר מירב אהרון גוטמן—
mirbahro1@post.bezalel.ac.il
אדר' אבנר אופק— abnraopk@post.bezalel.ac.il
אלכסנדר אוקון— alksnaok1@post.bezalel.ac.il
אדר' רפי אלבז— ElbazRafi@post.bezalel.ac.il
אדר' ארז אלה— erezella@post.bezalel.ac.il
ד"ר אדר' ענת אלמוג— antalmog@post.bezalel.ac.il
פרופ' אדר' צבי אפרת— zbiaprt@post.bezalel.ac.il
אדר' מוטי בודק— bodek@post.bezalel.ac.il
אדר' עדי בירן— adibirn@post.bezalel.ac.il
אדר' אורן בן אברהם— aornbnab@post.bezalel.ac.il
אדר' אלון בן נון— alonbnn@post.bezalel.ac.il
אסף בן צבי— aspbznzb@post.bezalel.ac.il
אדר' יובל בר— ioblbr@post.bezalel.ac.il
ד"ר תמר ברגר— tmrbgr@post.bezalel.ac.il
אדר' ליאת בריקס אתגר—
LiatBriksA@post.bezalel.ac.il
אדר' רענן גבאי— ranngbai@post.bezalel.ac.il
פרופ' אדר' דוד גונגהיים—
dodgognh@post.bezalel.ac.il
אדר' יהושע גוטמן— ihsagotm@post.bezalel.ac.il
אדר' רבקה גוטמן— rbkkgotm@post.bezalel.ac.il
ד"ר אדר' ארז גולני טולומון—
erezgs@post.bezalel.ac.il
אדר' שרה גנזל—
srhgnzl@post.bezalel.ac.il
אדר' שמואל גרוגא— smoalgro@post.bezalel.ac.il
אדר' רן גרוס— rngros@post.bezalel.ac.il

ד"ר אדר' ענת דוד ארטמן—
antdoda@post.bezalel.ac.il
אדר' ישי וול— isiool@post.bezalel.ac.il
אדר' מיכאל וולמה ון דר מולן—
mikalool@post.bezalel.ac.il
אדר' קרן וינר— krnoir@post.bezalel.ac.il
יונתן ונטורה—
אדר' דבורה ורשבסקי—
VarshavskD@post.bezalel.ac.il
אדר' מתניה ז"ק—
Nilly@post.bezalel.ac.il
אדר' נילירננה חר"ג—
yaronturel@post.bezalel.ac.il
אדר' ירון טוראל—
pniisaor@post.bezalel.ac.il
אדר' יובל יסקי— iobliski@post.bezalel.ac.il
ד"ר רוני לב— ronilb@post.bezalel.ac.il
לוי אלישבע—
asplrmn@post.bezalel.ac.il
אדר' אסף לרמן—
dnialmin@post.bezalel.ac.il
אדר' דניאל מינץ—
doritmli@post.bezalel.ac.il
אדר' נחום מלצר—
ncommizr@post.bezalel.ac.il
אינג' רות מלר— ruthmeller@post.bezalel.ac.il
אדר' ניר ממון— nirmmon@post.bezalel.ac.il
אליזבטה מקסימוב— alizbmks@post.bezalel.ac.il
ד"ר אדר' נתן מרום— ntnmrom1@post.bezalel.ac.il
אדר' פטר סובל— ptrsobl@post.bezalel.ac.il
אדר' סנאן עבדל קאדר— snanabd1@post.bezalel.ac.il
אדר' יפעת פינקלמן— ipatpink@post.bezalel.ac.il
אדר' מיכל פירסטון— FirstonMic@post.bezalel.ac.il
פרופ' אדר' אלי פירשט— alipirst@post.bezalel.ac.il
ד"ר אדר' אסף פרידמן— friedman@post.bezalel.ac.il
אדר' תמר פרצוב— PertzovTam@post.bezalel.ac.il

שלום קוולר— slomkavlr@post.bezalel.ac.il
פרופ' אריה קורצווייל— kurzi@post.bezalel.ac.il
אדר' עולש קיי— aolskii@post.bezalel.ac.il
אדר' יוסי קליין— iosiklii@post.bezalel.ac.il
אדר' אלברט קניטלר— albrtkni@post.bezalel.ac.il
אדר' שהם קסלסי— shmkslsi@post.bezalel.ac.il
בעז קרוא— bazkroa@post.bezalel.ac.il
אדר' אלכס קרנץ— alkskrnz@post.bezalel.ac.il
אדר' אילנה רודישבסקי—
RudashevsI@post.bezalel.ac.il
אדר' מנדי רחזנפלד— mndirozn@post.bezalel.ac.il
אדר' שרון רוטברד— sronrotb@post.bezalel.ac.il
אדר' הלי רחמימוב— heli@post.bezalel.ac.il
אדר' אורן שגיב— aornsgibi@post.bezalel.ac.il
אדר' אמיר שהם— amirshm@post.bezalel.ac.il
אדר' אורי שלום— aorislom@post.bezalel.ac.il
אדר' שירה שפרכר—

- הפרויקט אינו עומד בדרישות. על הסטודנט להירשם ולהתחיל בפרויקט גמר חדש בשנה"ל הבאה.

הוראות ונוהלי לימודים

ציוני סטודיו	
נכשל	0-59
ממשיך על תנאי	60-69
עובר	70-95

נוהל הצטיינות

חישוב הממוצע להצטיינות במחלקה: הציון הסופי של פרויקט הגמר + 80% + 20% מכל הקורסים שנלמדו ביחידה להיסטוריה ותיאוריה.

תנאי מעבר משנה לשנה

מעבר משלב לימוד אחד לשני מותנה בעמידת הסטודנט בחובותיו בלימודים. השלמת קורס חייבת להיעשות במועד אשר נקבע על-ידי מנחי הקורס. כישלון בקורס חובה אינו מאפשר מעבר לקורס מתקדם יותר ויש להשלימו ביחידת הלימודים הקרובה בה נלמד הקורס. אם שונה הקורס הנדון ביחידת הלימודים הקרובה - חייב הסטודנט ללמוד את הקורס במתכונתו החדשה. כישלון בקורס בחירה אינו מחייב חזרה על אותו הקורס וניתן לקחת קורס אחר במקומו. לא יורשה מעבר לשנה ה' אלא לאחר השלמת כל חובות העיצוב משנים קודמות.

הממוצע המשוקלל השנתי המינימאלי בכל פעילויות הסטודיו הוא 70. סטודנט שלא עמד בתנאים אלה, אחד מהם או שניהם, תחליט ועדת ההוראה לגבי המשך לימודיו: שינוי מתכונת או הפסקת לימודים.

סטודנט שנה א' או ב' שנכשל בסטודיו סמסטר א' תינתן לו האפשרות להמשיך בסמסטר ב' אך יהיה עליו להגיע לממוצע שנתי משוכלל בסטודיו של 70 לפחות. במידה ולא יגיע לממוצע זה יאלץ לחזור על סמסטר א' בשנה אחר מכן. סטודנט שנכשל בסטודיו סמסטר ב' יופסקו לימודיו לאלתר.

לימודי ארכיטקטורה נמשכים חמש שנים. בכל שנה יש כ-30 שעות מגע שבועיות ועוד כמספר הזה שעות עבודה בבית. מקצועות הלימוד מתחלקים ללימודי חובה, המייצגים את המחויבות הפדגוגית של המחלקה ואת גוף הידע הבסיסי הנדרש מהסטודנטים ולימודי בחירה המשקפים את ההרחבה האינטלקטואלית ואת אפשרויות ההתמחות בארכיטקטורה ובאורבניזם ובתחומי הידע המשיקים.

תכנית לימודי החובה המופיעה בשנתון מחייבת את הסטודנטים הלומדים בשנת תשע"א בהתאם לשלב הלימוד בו הם נמצאים (שנה א', ב', ג', ד' או ה'). לימודי החובה עשויים להשתנות במהלך השנים. לכן סטודנט שהתחיל את לימודיו בשנת תשנ"ד עשוי להידרש להשלים לימודי חובה במתכונת שונה מזו שנקבעה לשנים ב', ג', ד', וד' בשנתון זה.

במהלך שנה א' יוצאים הסטודנטים לסיור לימודי ברומא, בהדרכת אנשי סגל בכירים ומרצים נוספים. כמו כן, החל משנה ב', מוצע לסטודנטים במחלקה מגוון רחב של סדנאות וקורסים בין תחומיים בשיתוף עם המחלקות האחרות בצלאל. במסגרת תכנית הלימודים, יכול הסטודנט לבחור מסלולי התמחות.

פרויקט גמר

לצורך קבלת אישור להתחיל בפרויקט הגמר על הסטודנט לסיים את כל לימודי החובה. אחרי שעשה כן יגיש הסטודנט הגשות ביניים בסוף סמסטר א', עליהן יקבל ציון, והגשה סופית בסוף שנת הלימודים. הציון הסופי יהא ממוצע של שני הסמסטרים - 60% סמסטר א' ו-40% סמסטר ב'. הפרויקט ייבחן על-ידי סגל ההוראה הרשאי לקבוע את ההחלטות הבאות:

- הפרויקט עומד בדרישות המחלקה.
- יש מקום לתיקונים והשלמות בפרויקט. לצורך כך יירשם הסטודנט לסמסטר מונחה נוסף. אם לא עמד בקריטריונים גם לאחר ארכה זו, יידרש להתחיל פרויקט חדש, שיעמוד בדרישות.

מועד הגשה מיוחד

השלמת חובות בקורס/סטודיו (שלא הושלמו מסיבות כגון מילואים או מחלה) תאושר לאחר הגשת מכתב לוועדת הוראה. בקשה זו חייבת לכלול המלצת המרצה האחראי על הקורס/סטודיו, ויש להגישה מיד עם שובו של הסטודנט ללימודים.

פרס פרויקט מיוחד

הפרס יינתן ללא קשר לציון, לפי המלצת סגל המרצים (רק במידה ויימצא פרויקט מתאים).

פרס על תרומה חברתית

פרס ע"ש מושיק בן דור ז"ל הניתן על ידי האקדמיה על תרומה חברתית ותרבותית.

פרסים ומלגות

סדנת ירושלים – הקרן ע"ש יעל לוינ לפעילות אקדמית וציבורית
בנושאי שימור

סדנת ירושלים במחלקה לארכיטקטורה, מיועדת לקיום פעילות מתמדת בנושאי תכנון ושימור בירושלים, תוך קיום דיון מתמשך עם תושבי העיר, הציבור הרחב, אנשי מקצוע ומוסדות מחקר ואקדמיה בארץ ובעולם. במסגרת הסדנה יוענקו מידי שנה פרסים ומלגות לעבודות בעלות ערך.

קרן ע"ש יהודה תמיר

קרן זו נתרמה למחלקה לארכיטקטורה בבצלאל למטרות מחקר וכנסים בנושאי תכנון ארצי ועירוני והענקת מלגות הצטיינות לסטודנטים במסגרת תא עיר/ מדינה.

פרס הצטיינות

יינתן עבור ממוצע לימודי עיצוב הגבוה ביותר בשנים א'-ה' (לממוצע הגבוה מ-90).

פרס הישגים

יינתן עבור ממוצע כללי בכל המקצועות לסטודנט שצבר מינימום 52 נקודות זיכוי בשנים א'-ה' (לממוצע הגבוה ביותר מעל 90).

פרס בבל

פרס מטעם הוצאת בבל, יינתן לפרויקט המקורי.

מרכז סמסטר א' / אדר' אורן שגיב
מרכז סמסטר ב' / אדר' אורי שלום

סטודיו מבוא א' (חובה)

7100 / סמסטר א', 6 נ"ז, היקף 6 ש'

אדר' קרן וינר, אדר' מיכאל וולמה ון דר מולן,
אדר' ישי וול, אדר' דבורה ורשבסקי,
אדר' אורן שגיב

בשנת הלימודים הראשונה הסטודנט נחשף לתחומי ההתבוננות ולאמצעי הייצוג האדריכליים. הלימוד בשנה זו מתמקד בחקירה אנליטית והתנסותית של מושגים בסיסיים כגון: מורפולוגיה, סטרוקטורה, פרופורציה, קנה מידה, יחסי גוף וחלל ויחסי תנועה ומבט. הסטודנט רוכש ידע בשיטות מיפוי דו ותלת ממדי כגון: חתכים, תכניות, היטלים, אקסונומטריות, פרספקטיבות ומודלים של תופעות פיזיות ודפוסי קיום במרחב. בשנה זו הסטודנט נדרש ללמוד שיטות ייצוג אדריכליות קונבנציונאליות לצד פיתוח שיטות ייצוג אקספרימנטאליות כביטוי לתהליך יצירה אישי במרחב קונקרטי. שנת הלימודים הראשונה מלווה בסדנת רישום והתנסות במדבר בסמסטר הראשון וסדנת לימוד וניתוח של מודלים היסטוריים בעיר רומא בסמסטר השני.

מטרתו של הסמסטר הראשון לאפשר כניסה אישית של הסטודנט/ית אל עולם המחשבה והמעשה של הארכיטקט. לאורך הסמסטר נפתח היכרות עם השפה הארכיטקטונית, שפה המורכבת משני אספקטים הכרוכים זה בזה: שיח

מושגי מחד וגילום חומרי של רעיונות מאידך. הסמסטר יכלול סדרה של תרגילים העוסקים ביחסי חלל/זמן ותרבות כאשר הציר המקשר יהיה הגוף האנושי – תנועתו ופעולתו במרחב. בחלקו הראשון של הסמסטר יתבקשו הסטודנטים להתבונן על סביבתם המיידית ולפתח כלי עבודה יצירתיים המאפשרים ייצוג, ניתוח ובחינה מחדש של סביבה זו. כלים אלה ישמשו, בחלקו השני של הסמסטר, לפרשנות פרוגרמטית ולכינונה של פעולה טרנספורמטיבית על המרחב אותו חקר כל סטודנט.

סטודיו מבוא ב' (חובה)

7102 / סמסטר ב', 6 נ"ז, היקף 6 ש'

אדר' רפי אלבו, אדר' עדי בירן,
אדר' מיכאל וולמה ון דר מולן, דן חסון,
אלישבע לוי, אדר' אורי שלום

בסמסטר זה נמשך לפתח דיון על משמעות הגדרת המקום, המאפשר קיום אנושי. בהמשך ליכולת הגדרת זהות במרחב, יתבצע מעבר מהסביבה המיידית האישית לרקמה העירונית. מהלך זה יחייב דיון בפורמט הארכיטקטוני, ברקמה העירונית וביחסי הגומלין ביניהם. תרגיל הסיום יחייב פעולה תכנונית היוצרת מרחב בעל זהות מבנית ותרבותית ברורה.

עיצוב בסיסי 1:

התבוננות יוצרת בפרדיגמות
אדריכליות (חובה)

7103 / סמסטר א', 3 נ"ז, היקף 3 ש' (שתי קבוצות)

אדר' נילי-רננה חרי"ג, אדר' הלי רחמימוב

בקורס זה הסטודנטים יבצעו התערבות במבנים ואתרים היסטוריים קנוניים. ערכו האדריכלי של המבנה ומיקומו הגיאוגרפי של האתר יקבעו את אופן ואופי ההתערבות. הסטודנטים יפתחו באמצעות מספר פרוצדורות ברו ובתלת מימד פרשנות אנאליטית ויצירתית למבנה שבחרו ולשפה האדריכלית שהוא מייצג. הקורס יציע כלים מתודולוגיים הנדרשים לביצוע התערבות. פעולה זו תפתח דיון מושגי וטקטוני אודות היחסים שבין אובייקט-נפח לבין חלל-מרחב ומסדה-אור. מטרת הקורס היא לפתוח בפני הסטודנטים דרכים פרקטיות להבעה וניתוח של מבנים פרדיגמטיים באמצעות פרשנות תיאורטית של מודלים אדריכליים.

עיצוב בסיסי 2:

יסודות השפה האדריכלית – תרגום
מבניין למודל (חובה)

7131 / סמסטר ב', 3 נ"ז, היקף 3 ש' (שתי קבוצות)

אדר' נילי-רננה חרי"ג, אדר' הלי רחמימוב

קורס זה הינו המשך ללימוד היסודות להתבוננות שנרכשו בסמסטר א'. במהלך סמסטר זה יוצגו הקשרים שבין מבנה, סביבה, טכנולוגיה והקשר תרבותי. הסטודנטים יצרו מודלים של מבנים קנוניים נבחרים, זאת על ידי ניתוח והבנת המבנים, הפשטה, פירוק ובנייה מחדשת של המבנה. פיתוח אמצעים לחשיבה פרשנית וביקורתית יעניקו לסטודנט את הכלים ללימוד המבנים ולפיתוח תגובה יוצרת באמצעותם.

חשיבה גרפית (חובה)

7203 / שנתי, 3 נ"ז, היקף 3 ש'

(שתי קבוצות, מפגש לסירוגין כל שבועיים)

פרופ' אריה קורצווייל

הקורס מפתח את הראייה התלת ממדית ונותן אפשרויות להמחשת רעיונות ויזואליים דו ותלת ממדיים באמצעות שפת ההנדסה. כמו כן מקנה הקורס גישה הנדסית לארכיטקטים. הקורס משמש כמבוא להבנת הלוגיקה המתמטית בהפעלת תוכנות תלת ממדיות. הנושאים הנלמדים: תורת ההיטלים, אקסונומטריה, איזומטריה, אובליק, הנדסת המישור, חתכים תלת ממדיים.

רישום (חובה)

7900 / שנתי, 2 נ"ז, היקף 3 ש' (ארבע קבוצות)

אלכסנדר אוקון, אסף בן צבי, אליזבטה מקסימוב, שלום קוולר

בשיעור ילמדו מרכיבים ביסודות הרישום, פיתוח מיומנויות טכניות, שכלול הקואורדינציה בין חוש הראייה, הרגש והמרכיב המוטורי. תהליך הלימוד בכיתה ובבית ילווה בתרגילים שונים לפתוח מרחב אפשרויות. במסגרת הקורס נצא לסדנת רישום במדרב.

טכניקה וטכנולוגיה 1:

רישום אדריכלי ומבוא לגרפיקה אדריכלית (חובה)

7130 / סמסטר א', 2 נ"ז, היקף 3 ש' (שתי קבוצות)

אדר' אלכס קרנץ

הקורס מהווה מבוא להתפתחות המיומנויות לרישום ביד חופשית ופיתוח קישורים לניתוח

למחקר ולהפשטה וביטוי גראפי ורכישת כלים ליצירה - עיצוב-תכנון-יצור. כמו כן מבוא למערכת השרטוט הטכני כאמצעי לתקשורת מוסכמת בתהליכי הבנייה.

טכניקה וטכנולוגיה 2 (חובה)

7129 / סמסטר ב', 2 נ"ז, היקף 3 ש' (שתי קבוצות)

אדר' אלכס קרנץ

בקורס נסקור את התפתחות אומנות הבנייה, היכרות עם המרכיבים השונים של מכלול המבנה, הכולל מערכות שונות, הקשר בין התפתחות התרבות, מדע לטכנולוגיית הבנייה. במקביל נערוך היכרות עם החומרים השונים והבסיסיים, עם תהליך ההתפתחות ממצבם הגולמי, הפקה, עיבוד, יישום והרכבה בבניין, תהליכי תיעוש ושילוב בין החומרים השונים. במהלך הקורס נערוך סיורים וביקורים לצורך היכרות בלתי אמצעית עם הבנייה במימדים ובשכלים שונים. כמו-כן, נערוך היכרות עם חומרים שונים אשר דרכם יפותחו עבודות חקירה, תיעוד וניתוח של תהליכי הבנייה.

מבוא לתיאוריות

בארכיטקטורה (חובה)

7421 / סמסטר א' / סמסטר ב', 1 נ"ז, היקף 2 ש' (שתי קבוצות)

ד"ר אדר' ענת דוד-ארטמן

הקורס יתמקד ביחסים שבין יופי למשמעות. בתקופות שונות ואצל תיאורטיקנים שונים זכו היופי והמשמעות להמשגות שונות והיחסים ביניהם היו שונים. היופי הומשג פעמים רבות כקשור לצורה וסדר ואילו המשמעות כקשורה

לסיפור או לתפקוד. תיאורטיקנים מסוימים נתנו ליופי ולמשמעות תפקידים מקבילים אך אדישים, אחרים ראו את המשמעות כסיבת היופי ואחרים את היופי כנושא המשמעות והיו שראו ניגוד בין השניים. בכל מקרה אין היחסים בין היופי למשמעות פשוטים וכמעט בכל תיאוריה אפשר למצוא קשרים שונים בין השניים.

את הנושא המרכזי ילווה הרעיון של חיפוש הצדקה לצורה (מקור הסמכות). בתקופות שונות ואצל תיאורטיקנים שונים ההצדקות היו שונות: גוף האדם, האל, התרבות, הלאום, ההיסטוריה, הפונקציה, החיסכון וכו'. נשאל האם ההצדקה זהה למשמעות, האם תמיד משמעות מספקת הצדקה ועוד.

שנה ב'

מרכז: אדר' יובל בר

סטודיו מבוא ג':

הבית והעיר (חובה)

7104 / סמסטר א', 6 נ"ז, היקף 6 ש'

אדר' אבנר אופק, ד"ר אדר' ענת אלמוג,

פרופ' דוד גוגנהיים, אדר' פטר סובל,

אדר' יובל בר, אדר' יפעת פינקלמן, אדר' תמר

פרצוב, אדר' אורי שלום

הלימודים בשנה ב' מתמקדים בשפה האוניברסאלית של הארכיטקטורה תוך בחינת הפרדיגמות המובהקות של המודרניזם. בשנה זו נדרש מן הסטודנט לעסוק בחקירה של הפעולה האדריכלית

במונחים אידיאליים. הפרויקטים בשנה זו עוסקים ביחסי הגומלין בין הבית והעיר. מטרת הסטודיו היא להרחיב את הבסיס התיאורטי, ולשכלל כלים שנרכשו במהלך שנת הלימודים הראשונה. יושם דגש על פיתוח של קריאות מגוונות, אידיאליות, מושגיות וקונקרטיות של המרחב הארכיטקטוני ועל תכנון כפעולה פרשנית של היחסים בין הבית והעיר. יושם דגש על פיתוח מבנה בקנה מידה בנייני המשתלב ברקמה אורבנית מורכבת.

סטודיו מבוא ד':

מרקם הארטיפקט העירוני - זהות של מרחב עירוני (חובה)

7125 / סמסטר ב', 2016, היקף 6 ש'

אדר' אבנר אופק, ד"ר אדר' ענת אלמוג, אדר' אורן בן-אברהם, אדר' יובל בר, ד"ר אדר' ענת דוד, אדר' דניאל מינץ, אדר' עולש קיי, אדר' יוסי קליין

ייבחנו המרקם העירוני כסטרוקטורה הנמצאת במצב מתמיד של צבירה ומחיקה. הדיון יבהיר את יחסי הגומלין בין מרקם המגורים לבין הארטיפאקט העירוני, תוך ההתמקדות ברעיון הציפוף כביטוי של ערכים אורבאניים-חברתיים. יושם דגש על עיון בתופעות מובהקות של הארכיטקטורה המודרנית בארץ ישראל, תוך בדיקת יחסי הגומלין בין העשייה האדריכלית האוטופית ובין המציאות המייצגת ע"י האנסמבל הציבורי.

עיצוב בסיסי 3:

חוזק-שימוש-יופי (חובה)

7134 / סמסטר א' / סמסטר ב', 2013, היקף 3 ש' (שתי קבוצות)

אדר' דניאל מינץ

הקורס מאפשר הכרות עם התכנים הטקטוניים של ארכיטקטורה. סידרת הרצאות משרטטת את ההיבטים השונים של הקשר שבין הרעיונות המופשטים לחוויה הבלתי אמצעית במרחב הארכיטקטוני. הסטודנטים מפנימים את הסוגיות והתכנים תוך מהלך של שרטוט מפורט אשר בא לאפיין את הסדר הטקטוני במבנים פרדיגמטיים של האדריכלות המודרנית. ההרצאות והשרטוט יאפשרו בניית סידרת מודלים אשר ימחישו את הקשר בין התיאוריה לפרקטיקה בארכיטקטורה ויבחנו את התפתחות הצורה בארכיטקטורה כביטוי פואטי של קונסטרוקציה ובנייה.

הנדסת בניין 1:

מבוא לתכנון הנדסי (חובה)

7300 / סמסטר א', 2012, היקף 2 ש' (שתי קבוצות)

אינג' רות מלך

הקורס בא לשלב בין הבנה אינטואיטיבית ויכולת ניתוח אנליטית של מערך הכוחות המבני בבניין. בקורס ילמדו מושגי היסוד הקשורים בעבודת המהנדס כגון זרימת עומסים, תנאי שיווי משקל, מהלכי גזירה ומומנטים ויכולת העברה מתכנון אדריכלי לסכימה הנדסית, כל אלו ילמדו תוך כדי הסתכלות וניתוח הנדסי של פרויקטים אדריכליים, מתוך מטרה לקשור בין עיצוב הבניין לבין היתכנותו הפיזית.

הנדסת בניין 2:

פיתוח התכנון הנדסי (חובה)

7144 / סמסטר ב', 2012, היקף 2 ש' (שתי קבוצות)

אינג' רות מלך

דרישות קדם: הנדסת מבנים 1

הקורס מהווה המשך ישיר לקורס הקודם לו. בנוסף, ילמדו מושגים חדשים כגון מומנט אינרציה, שקיעה וקריסה. בנוסף יושם דגש על יכולת הבנת תהליכי התכנון בהם משתתפים האדריכל והמהנדס ושיתוף הפעולה הנדרש מהם. ילמדו מבנים מסוגים שונים תוך כדי ניתוח העקרונות ההנדסיים של המבנה הבאים לשרת את הרעיון העיצובי.

טכניקה וטכנולוגיה 3:

פיתוח הפתרון המבני (חובה)

7133 / סמסטר א', 2013, היקף 3 ש' (שתי קבוצות)

אדר' אלון בן נון

דרישות קדם: פיזיקה ומתמטיקה בסיסי.

קורס סמסטריאלי דו שבועי בן 3 שעות ובתוספת 3 שעות תרגול. בכל שעור יינתן תרגיל בנושא הקורס אותו יצטרכו הסטודנטים לבצע בזמן השיעור. הלימוד בכיתה יעשה על ידי בניית מודלים. מטרת הקורס ליצור הבנה אינטואיטיבית, דרך פיתוח היכולת האנליטית, של מערך הכוחות המבני בבניין. הקורס יעסוק בניתוח מבנים ובהבנת שיטות הייצוב הבסיסיות מתוך מטרה לקשור בין עיצוב הבניין לבין היתכנותו הפיזית. נושא זה יתורגל ע"י בניית מודלים חופשיים שיעסקו במערכות שיווי משקל. הסטודנטים יידרשו לתעד מודלים אלה בשרטוט

ולבצע מודלים עפ"י שרטוטים של חבריהם. במסגרת השיעורים ייבחנו הקונספטים הבסיסיים של יציבות הבניין, התנהגות חומרים וכוחות, עקרונות לתכנון מחברים וניתוח ההתנהגות של אלמנטים קונסטרוקטיביים כדוגמת כבלים, קשתות, מסגרות ואומנות.

טכניקה וטכנולוגיה 4: פיתוח המעטפת הארכיטקטונית (חובה)

7311 / סמסטר ב', 1, 2, 3 היקף 3 ש' (שתי קבוצות)

אדר' אלון בן נון

קורס סמסטריאלי דו שבועי בן 3 שעות ובתוספת 3 שעות תרגול. בכל שיעור יינתן תרגיל בנושא הקורס אותו יצטרכו הסטודנטים לבצע בזמן השיעור. כל הלימוד בכיתה יעשה ע"י בנית מודלים. דרישות יסוד – טכניקה וטכנולוגיה 3. מטרת הקורס ליצור הבנה אינטואיטיבית, של הגורמים השונים המעורבים בעיצוב מעטפת הבניין מבחינה טכנולוגית והקשר שלה לעיצוב. נושא זה יתורגל ע"י בניית מודלים חופשיים שיעסקו באיטום, בידוד, פתיחת פתחים. הסטודנטים יידרשו לתעד מודלים אלה בשרטוט ולבצע מודלים עפ"י שרטוטים של חבריהם.

תיב"מ 1: תוכנות אוטוקד (חובה)

7127 / סמסטר א', 1, 2, 3 היקף 3 ש' (שלוש קבוצות)

בעז קרוא

לימוד עקרונות העבודה בשרטוט הדו ממדי הממוחשב והכרת תוכנת האוטוקאד. לימוד ויישום חוקי השרטוט בעבודה על גבי מחשב, התמודדות עם חומר ממוחשב ממקורות

חיצוניים כבסיס לפרויקט חדש, תיעוד והמחשה שרטוטית של פרויקט מורכב ופיתוח החומר עד לרמת תכניות מפורטות וקריאות והפקת גיליונות הדפסה.

במהלך העבודה יינתן דגש על ארגון ממוחשב של החומר השרטוטי בקבצים בריאים ובצורה הגיונית.

תולדות העיר מראשית הציוויליזציה עד המהפכה התעשייתית (חובה)

הקורס מתקיים בהר האופים

7416 / סמסטר ב', 1, 2, 3 היקף 2 ש' (שתי קבוצות)

ד"ר אדר' ענת אלמוג

הקורס יסקור את תולדותיהן והתפתחותן של ערים מרכזיות בעולם המערבי מראשיתן עד למהפכה התעשייתית. התמצאות היסטורית בסיסית עם התייחסות מיוחדת לכלכלה, דת וחברה תוך כדי ניתוח דוגמאות.

שנה ג'

מרכזת סמסטר א' / אדר' נילי-רננה חר"ג

מרכז סמסטר ב' / אדר' שרון רוטברד

לאחר שנתיים שבהם שוטטתם במבואות של שדה הארכיטקטורה, אתם עתידים השנה להיכנס סוף-סוף בעובי הקורה. שנת הלימודים השלישית במחלקה מוקדשת, בפשטות, לתכנונו של בניין. יהיה עליכם ללמוד, לחקור ולהבין בניינים: איך

הם פועלים, איך הם עומדים, איך בונים אותם, ממה הם עשויים. את כל מה שאתם חושבים ויודעים, יהיה עליכם לתעל למחשבות ולידיעות על בניינים; את כל מה שברצונכם לומר, יהיה עליכם לומר בבניינים.

בתשעת הסטודיואים שעומדים השנה לבחירתכם תוכלו לפגוש בגישות שונות, בקני מידה שונים, בבעיות שונות ובטיפוסי בניין שונים. אנו מקווים שבכל אחד מהמפגשים האלה, כל אחת ואחד מהם ימצא גם את עצמו כאדם וכארכיטקט.

סטודיו 4 קבוצות (חובה)

סמסטר א', 6, 7, 8 היקף 10 ש'

אדר' נילי-רננה חר"ג, אדר' קרן ויינר, אדר' נחום מלצר, אדר' עולש קיי, אדר' שרון רוטברד

7308 / אדר' עולש קיי

החייאה עירונית – מגורים

עירוניים איכותיים בבלוק עירוני

בדרום תל אביב

התכנסות לתוך הקיים, ציפוף ושימוש אינטנסיבי איכותי במרחב העירוני הקיים – אלו צווי השעה. "תיקון" לתקופה בה תרבות החיים ותרבות החיים העירוניים דגלו ודרשו פיזור, בזבזנות, אינדיבידואליזם חברתי, קפיטאליזם קיצוני, רציחת רעיון "מדינת רווחה", ניכור והתעלמות מהכדור עליו אנו חיים.

הסטודיו יעסוק בהתבוננות מעמיקה, רגישה ואהבת במרחב האורבאני לזיהוי השכבות והרבדים מהם עשויה המציאות בה אנו פועלים ובה אנו חיים. זאת, תוך התרכזות ברקמות

העירוניות הקיימות החיות והבועטות של מרחב דרום תל אביב, במקום ממנה צמחה העיר, ואשר במהלך השנים עבר מספר רב של מצבי קיום.

הסטודנטים יתנסו בתכנון על שלבי – מתוכנית בנין עיר ותוכנית בינוי ועד תכנון מבנה מגורים עירוני, אשר יעשה בשני שלבים על פי תוכנית בנין עיר מפורטת – תב"ע – עקרונית, אשר תוצג ותינתן לקבוצה.

במהלך הסמסטר, לאורך כל התהליך התכנוני, נדון במהות החיים העירוניים, עירוב שימושים, נבחן מושגים כגון החיאה עירונית / התחדשות עירונית/ ג'נטריפיקציה, איכות חיים בעיר, חיים "שלוים", "שקט" כאיכות חיים, דיוור בר השגה, המרקם העירוני, שימור מול התחדשות, מגורים אורבאניים איכותיים, גיוון אוכלוסייה, וכמובן נבדוק מושגים כמו תב"ע, חלופות בינוי, תקנון התוכנית, המרחב הפרטי, המרחב הציבורי, צפיפות עירונית, הרחוב, הבלוק העירוני, השכונה, הולכי רגל, עמידה בהוראת תב"ע, שטח ציבורי פתוח, קו בנין, תכסית, ועדות בנין עיר, חוק תכנון ובניה ועוד.

7309 / אדר' מוטי בודק

הסטודיו יעסוק בתכנון מבנה מורכב במרכז אחת הערים הגדולות, יספק לסטודנטים הזדמנות ליישם את יכולותיהם בכל שלבי התכנון האדריכלי החל מחשיבה מופשטת או אידיאולוגית גרידא, המשך בחקירת נושא מהיבטי התיאורטיים והמעשיים, ניתוח האתר וסביבתו, גיבוש פרוגרמה, ארגון המבנה, קביעת עקרונות הקונסטרוקציה ופרטי הבנין, וכלה

בהפגנת שליטה ויכולת עיצובית, הבנה טכנולוגית ויכולת יישום ופרונטציה ברמה גבוהה.

7312 / אדר' נילי-רננה חר"ג

מבנה ג'אז | A Jazz Edifice

מטרת הסטודיו היא להתנסות בתימת תכנון ספציפית הבנויה על מהלך אלתורים תכנוניים – מועדון ג'אז, חלל הופעות ותרגול להרכבי ג'אז.

הסטודיו ידגיש את ההיבטים הקונקרטיים הנדרשים לתכנון חלל מופעים בעל איכויות אקוסטיות המאפשר גמישות מרחבית בהתאם להרכבים מוסיקליים משתנים. הקשר בין מוסיקה לאדריכלות ידוע כבר מאז האדריכלות היוונית.

האנלוגיה בין מוסיקה ג'אז לאדריכלות יכולה לקבל פרשנות נוספת בהליך התכנוני בו נדרש שיתוף פעולה יצרני בין מספר בעלי מקצוע, מוסיקאים, המושתת על פרק מוסיקאלי קבוע המקבל פרשנות יוצרת על ידי כל מוסיקאי.

בדומה לסקיצה הראשונית, בראשיתו של כל תכנון אדריכלי, הסקיצה המשותפת בין המוסיקאים, המבוססת על קטע קבוע, היא היא היצירה עצמה.

ידוע שארכיטקטורת המבנה (edifice) על הליו כפרטיו יכולה להיות בעלת יכולות פרפורמטיביות עבור המוסיקאים, הצוות הטכני והקהל הצופה. המבנה בסטודיו זה ייבחן על פי ערכיו הפונקציונאליים והסימבוליים כאחד.

הביקור והצפייה במבנה פרפורמטיבי אנלוגי בנושאו המוסיקליים גורם לנו לא פעם לבלבול ואף למבוכה לגבי תפקודם של מבנים אלה, הן מבחינת יכולת ההאזנה והצפייה והן מבחינת ההתנהלות הפונקציונאלית במבנה. איכויות

מבנים אלה משקפות את הבנת האדריכל להיבטים הטכנולוגיים התנהגותיים ובה בעת משקפות את חוסר ההבנה בתפקידו המושגי של החלל הבנוי. שילוב הערכים הסימבוליים והערכים האינסטרומנטאליים ביצירת חלל בלתי נשכח מסייע לאנשים ולמוסיקאים בפרט, להתנהל וליצור באופן ספונטאני ומשוחזר.

לפי גישה זו תפקיד האדריכלות ליצור סביבה המסוגלת להציע אלתורים מבניים תוך שימוש נכון יותר של המבנה על חלקיו, פרטיו וחומריו.

מטרת הסטודיו היא לבדוק את מידותיו הספציפיות של מבנה ג'אז בגודל כולל שלא לא יותר מ-500 מ"ר. על הסטודנט להציע תשתית תכנונית ושלביות בהשגת האירועים האדריכליים לצורך יצירה והאזנה מוסיקאלית, תוך שימוש בשרטוטים ומודלים כדרך לבדיקת המטלות האישיות במציאת הפתרון.

תינתן אפשרות לפתוח את הדיון למספר דיסיפלינות מוסיקאליות מאלטרות, על פי עניין הסטודנט.

7316 / אדר' נחום מלצר

הסטודיו יעסוק בתכנון מבני ציבור שונים. המבנים אשר יתוכננו על ידי הסטודנטים, ירוכזו בנקודות במתחם משותף.

הסטודנטים יתנסו בעבודה על פרויקט עם מאפייני שימוש מוגדרים בסביבה עירונית, מתוך מטרה להגיע לפיתוח קונקרטי של בניין על כל מרכיביו.

תוכו כברו – פנים ופנים

הסטודיו יעסוק בתכנון פרטני מן הפנים אל החוץ של מבנה יחיד המקיים יחסי גומלין והיזון בין פריטי עיצוב ופרטים אדריכליים יחידניים למכלול מרוכב, הגם אם הם נוגדים זה את זה. יושם דגש על יצור תצורות מרחביות מכילות הנגזרות מפרמטרים מדידים המתייחסים למערכות חייהם של משתמשים יחידניים והאפשרות של האחדתם לכלל קהילה הטרוגנית.

סטודיו, 4 קבוצות (חובה)

סמסטר ב/6, נ"ז, היקף 10 ש'

ד"ר אדר' ארו גולני סולומון, אדר' אסף לרמן, אדר' מנדי רוזנפלד, אדר' שרון רוטברד

7310 / ד"ר אדר' ארו גולני סולומון

מילון הרעיונות:

על הבניין והרעיון הפוליטי

הסטודיו יעסוק ברעיונות. במהלכו יבחנו רעיונות קיימים ויהגו רעיונות חדשים, במטרה לנסח כלים אדריכליים מעודכנים לחשיבה ויצירה. יתקיים בו דיון ברעיון האדריכלי וביכולתו לבנות תיאוריה ומעשה, יערך בו מילון רעיונות, ויתוכנן בו בניין כמושא המרכזי בשיח. באופן ספציפי יכוונו פעולות הסטודיו והרעיונות שיידונו בו להתמודדות עם אופיו הפוליטי של המרחב בישראל.

ארכיטקטורה מקבלת ממשות בתהליך שביסודו ובמהלכו עומדים רעיונות. רעיונות נחשבים כקטגוריה הכרחית לקיום, הם מראה בהירה

לאידאולוגיות של חברה ולמאפיינים שלה, וכלי עבודה בסיסי בתהליכי יצירה ויצירת המרחב בפרט. הרעיונות נידונו תמיד ובכל תחום-דעת. עבור פלטו, לדוגמה, הרעיון הוא אידאל הקיים בצורה שלמה ונצחית, בנפרד מהמחשבה עליו ומדבררים המכילים אותו באופן זמני [הרעיון קיים בדברים בצורה זמנית]. עבור גוסטב פלובר הרעיונות, פעם רעננים ומקוריים, מרוקנים בדרך כלל מעצמתם הראשונה והם קלישאות מקובלות המאפיינות את החברה והשמות אותה ללעג. האדריכל רודולף שטיינר ראה את הרעיון כאבייקט חווייתי שנלכד במחשבה, באותה דרך בה נלכד האור בעין. למרות הגדרות כזו של שטיינר ושל אחרים, ולמרות סימונו של הרעיון כגרעין העשייה האדריכלית, מערכת היחסים בין הרעיון לבין הארכיטקטורה לא נידונה באופן רציף, בכוונת הסטודיו להשתתף בדיון אוניברסלי ער על הקשר בין בניינים לרעיונות ולשמש חלוץ בדיון דומה בהקשר ישראלי.

במהלך הסמסטר הנוכחי יושם דגש על רעיונות פוליטיים, על תגובות למבנה הפוליטי של המרחב הישראלי. הבניין שיתוכנן – מכלול הרעיונות, פעולות העיצוב והאסטרטגיות הקונספטואליות – ישאף להתמודד עם, לדוגמה, מנגנוני ההתפרסות של גופים פרטיים במרחב הציבורי, עם מקומות שעל גבם מתקיימים מאבקי כוח וקיום, עם סביבות מחאה ומרד, או עם הנוכחות התמידית של המלחמה והמלחמה בטרור בעיר הישראלית.

בתחילת הסמסטר יזוהה, יאופיין וינתח גוף רעיונות רחב ממדים העומד בבסיס העשייה האדריכלית בהווה, באקדמיה ומחוצה לה,

שהשפיע על האופן שבו אנחנו מדברים על עולמנו וחושבים עליו. גוף הרעיונות יעובד ויערך כמילון לשימוש הסטודיו. בשלב שני יבחרו או ירכיבו משתתפי הסטודיו הקשר פוליטי ואתר פיזי לתכנון. בשלב שלישי יוסיפו הסטודנטים סביבת רעיונות [מטריצה] אישית שתשמש כבסיס לתכנון בניין ותזין אותו לאורך תהליך העבודה.

משתתפי הסטודיו צפויים לרכוש ידע על גוף התאוריות וגילויי הדעת שמניעים את הארכיטקטורה בהווה, יכולת למקם את עבודתם בתוכו, ואפשרות לבסס עמדה ביקורתית כלפיו. הם צפויים לתרגל שיטות ייצוג וויזואלי של רעיונות, להתמודד עם אספקטים של המבנה הפוליטי במרחב הישראלי בגישות מגוונות ורדיקליות, להיות רלוונטיים ולהוכיח מקוריות.

מילון הרעיונות הוא הראשון ברצף פעילויות סטודיו רעיונות צפוי. סטודנטים שיהיו מעוניינים יוכלו לקשור את עבודתם בסטודיו הנוכחי לסטודיו קיץ שיתקיים במהלך חודש ספטמבר בטוקיו. זו תהיה השנה הרביעית בה יוצאים סטודנטים במסגרת 'סטודיו עיר זרה' למסע בן יותר מחודש בטוקיו, והראשונה בה צפויים משתתפי הסטודיו להציג את עבודותיהם בכנס ארכיטקטורה בין-לאומי חשוב, 2011-UIA שיערך בסוף ספטמבר, בטוקיו.

'סטודנטים': כולם חובשים כובעי ברט אדומים ולובשים מכנסיים בגזרה הדוקה, ומעשנים מקטרות ברחוב ואף פעם לא לומדים [גוסטב פלובר, 1911, מילון הרעיונות המקובלים. צוטט במאמר על אסטרטגיות חינוך מאת גיום פס].

ארכיטקטורה ספונטנית

במסגרת סטודיו "ארכיטקטורה ספונטנית" ממציאים הסטודנטים טכניקות שוטטות נסיוניות, חוקרים חומרי בנייה מאולתרים ומפתחים מהם טכנולוגיות מיידיות. במהלך הקורס עליהם להקים את המבנה הראשון בחייהם ולבלות בו את הלילה האחרון של הסמסטר.

מפאת הספונטניות, פרטי התרגיל יינתנו עם תחילת סמסטר ב' תשע"א. להתרשמות מעבודות שנעשו בעונות הקודמות: <http://spontaneous-architecture.blogspot.com>

בעיר הגדלה פנימה (התחדשות עירונית, ציפוף עירוני) מתבקשת חשיבה יוצרת לפיתוח פרוגרמות חדשות למבני ציבור ולפתרונות המבנים במרחב הבנוי המצטופף.

הסטודיו יעסוק בתכנון מבנה ציבור בירושלים, במגרשים קטנים כ-500 מ"ר ויעסוק בשאלות כגון: בניה ציבורית במרקם בנוי, חדש מול ישן, מהות מבנה הציבור לחברה המבקשת להתגורר בעיר, והפתרונות האדריכליים לכל אלה ועוד.

הסטודנטים יתבקשו לבנות מודל סביבה משותף לכל מגרש שייבחר, לפתח פרוגרמה למבנה, ולתכנן בקנה המידה שיידרש בשרטוטים מדויקים ומודלי עבודה שיותאמו למודל הכללי.

מבנים וצורה (חובה)

7304 / סמסטר א' / סמסטר ב', 2, 1, 2, היקף 2 ש' (שתי קבוצות)

אינג' רות מלך

דרישות קדם: הנדסת מבנים 1 והנדסת מבנים 2
הקורס בא להרחיב את בסיס הידע שנרכש בקורסים הקודמים ומבקש ליישמו דרך ניתוח הנדסי של פרויקטים אדריכליים שונים. במהלך הקורס יבחנו הכוחות הפועלים, תנחת ההתנהגות של אלמנטים קונסטרוקטיביים וכן יבחנו החומרים שנבחרו והתנהגותם במבנים ספציפיים.

ארכיטקטורה ישראלית (חובה)

הקורס מתקיים בהר הצופים

7135 / סמסטר א', 2, 1, 2, היקף 2 ש'

אדר' ירון טוראל

קורס זה יציג בפני הסטודנטים את העשייה הארכיטקטונית והאורבנית בארץ החל בבנייה הכנענית וכלה בבנייה בת זמננו. במהלך הקורס הסטודנטים יתבקשו להבין את המיוחד והמשותף באדריכלות המזרח תיכונית; את הקשר בין טכנולוגיה, תרבות, פוליטיקה, כלכלה והלך רוח לבין היצירה הארכיטקטונית; את הדילמות העיצוביות והתכנוניות בהן נאבקו דורות של אדריכלים והפתרונות שאליהם הם הגיעו; את התרבויות השונות המשפיעות על הווייתנו כאן בארץ; ואת הלקח, או מוסר ההשכל, שניתן להסיק מלימודי היסטוריה בכלל, וההיסטוריה של האדריכלות המקומית בפרט. הקורס יעסוק בין היתר בגורמים ובמניעים של הארכיטקטורה בארץ לאורך הדורות: דת ופולחן, מזרח ומערב, חלומות

ופחדים, מקוריות והתבלבלות, רוח, אדמה ושמש. השוואות רוחב וניתוחי עומק ישמשו אותנו לנתח את המושגים הללו ואת האופן שבו הם השפיעו על האדריכלות אז ומשפיעים היום.

בחלק הראשון נעמוד על ההיסטוריה של האדריכלות בתקופה שקדמה לקום מדינת ישראל (כנענית / ישראלית / רומית / ביזנטית / ערבית / צלבנית / ממלוכית / עותומאנית / פלשתינאית / בריטית / קולוניאליסטית / טמפלרית / שיבת ציון / אקלקטית / מודרנית). ובחלק השני בקורסה מאז קום המדינה.

טכניקה וטכנולוגיה 5:סינתזה של המבנה והחלל (חובה)

7199 / סמסטר א', 3, 1, 2, היקף 3 ש'

אדר' אמיר שהם

דרישות קדם: טכניקה וטכנולוגיה 4.

הסמסטר הראשון יקדש ללימוד מתוך ידע קיים – ממבנים קדומים עד המבנים החדשים ביותר תוך יצירת הקשרים בין התקופות. תשכלל הבנת הקשר בין הרעיון והצורה, החומר והטכנולוגיה, בין הרעיון והסטרוקטורה והחלל מתוך לימוד וניתוח המבנים תפוח הבנה טקטונית וטיפולוגית של המבנים. בסדנה יפותח מבנה קטן מאוד שיכיל שילוב של טכנולוגיות מסורתיות וטכנולוגיות עכשוויות. בעת תכנון המבנה יבדקו הסטודנטים את הדרכים למימוש המושגים והרעיונות לחלל ומבנה. בתהליך יעלו סוגיות שנובעות מהאתיקה של שימוש נכון ושימוש בזבזני בחומרי וטכנולוגיות בניה בתקופה בה משאבי הסביבה הולכים ונעלמים.

כתוצאה מדיון זה יתייחסו הסטודנטים למשמעות השימוש היעיל ביותר בחומר ובטכנולוגיה והקשר בין החומר והצורה היעילה ביותר. יתקיים דיון על משמעות המבנה כמערכת פתוחה משתנה ומתפתחת. את הסדנה ילוו הרצאות והצגת נושאים ע"י הסטודנטים. דרישות הסדנה: יצירת יומן עבודה, הערכה עצמית, רפרט קבוצתי בנושא מסוים והגשת רפרט כתוב.

טכניקה וטכנולוגיה 6:

סדנת פיתוח מבנה וחלל (חובה)

7110 / סמסטר ב', 3 נ"ז, היקף 3 ש'

אדר' אמיר שהם

דרישות קדם: טכניקה וטכנולוגיה 5.

בסמסטר זה התבצע הרחבת סטודיו שנה שלישית אל תוך הסדנה, תוך התעמקות ביקורתית במבנה שתוכנן בסמסטר הראשון במסגרת סטודיו שנה ג. מתוך מטרה להטמיע את הידע שנרכש בסמסטר הראשון בסדנה אל תוך המבנה. הסטודנטים יבחנו את עבודתם דרך מערכת סוגיות ונושאים מורכבים יותר. תוך כדי בדיקה זו יחוזק הקשר בין הרעיון למבנה על מנת ליצור סינתזה עמוקה יותר בין הרעיון למימוש. הלימוד יתנהל כסדנה בה ניתוח המבנה ויכולת לרמה איכותית יותר תוך בדיקת סוגיות שונות כגון: הקשר בין הרעיון, הצורה, החלל, התנועה, האור, האוויר, הטמפרטורה, האקוסטיקה. סינתזה בין רעיון, חומר, מערכות המבנה הקשר בין המבנה הגדול לחלקיו עד לרמת הפרט. הקשר בין המבנה לסביבתו הקרובה והרחוקה. יתקיים דיון על לקוחות המבנה – המשתמשים, המבקרים,

העוברים ליד, המביטים, המשלמים, הקונים, המפרקים, המוסיפים, המשנים, המתאימים, ההורסים, המתחזקים. דרישות הסדנה: הגשה סופית ומסירת מסמך מגובש שמכיל את הסוגיות שעלו בסדנה, המסמך יכיל עמוד טקסט שמסביר את תוכן העבודה ומסמכים משורטטים שיכילו את הסוגיות שעלו לאורך הסמסטר.

תיב"מ 2:

ריינו ותוכנות תומכות (חובה)

7265 / סמסטר א' / סמסטר ב', 1 נ"ז, היקף 3 ש'

(שלוש קבוצות)

אודי אביצור

הקורס ייתן כלים לשימוש בתוכנת הריינו ובתוכנות תומכות לרינדור. חובות הקורס: נוכחות חובה, הגשת מטלות שבועיות והגשה סופית.

סמינר אוטופיה

(סמינר בחירה)

71081 / סמסטר א', 4 נ"ז, היקף 3 ש'

ד"ר אדר' ענת אלמוג

מעבר לאופק – בין המקום האמיתי למדומה – ביו העולם הישן לחדש – בין מה שבכוח למה שבפועל – נמצאת אוטופיה. החיים בה מתוארים בפרוטרוט אך הדרך אליה עלומה. בעלי המזל המועטים שביקרו בה וחזרו כדי לספר את סיפורה – נעלמו עקבותיהם. יתכן שאין אנו אמורים לראותה וגם לא להגשימה ולהקימה בעולמנו. מטרת הסמינר היא קריאה, ניתוח, דיון והצגת פרשנות אישית למבחר טכסטים הנחשבים

'אוטופיות'. הפרשנות תעשה במדיום ויזואלי עפ"י בחירת הסטודנטים: תוכנית/מודל ארכיטקטוני, סרט, מיצג, מופע תיאטרלי וכד'.

גישות בניתוח מבנים –

ארכיטקטורה של ציבוריות

(סמינר בחירה)

7179 / סמסטר א', 4 נ"ז, היקף 3 ש'

אדר' רבקה גוטמן

מה שמייחד את הפעולה האדריכלית הוא סימולציה של אינטראקציות במציאות הממשית של חיי אדם בצוותא. הסמינר מתמקד בשורה של מושגי יסוד אדריכליים: גריד, קנה-מידה, תווי-via, שדה-campus, פני שטח-topography וכדומה, במתחים ובפערים שבין המרחב הפיזי, הווירטואלי והלשוני. הדילמות הציבוריות עלות במפגש עם טקסטים ותקדימים בני זמננו: בוריס גרויס, מישל פוקו, חנה ארנדט, דלו וגואטרי, קנת פרמפטון, ארון בטסקי, מישל דה סרטו, ג'ורג' ביירד, רפאל מונאו, אנריק מיראייס, Team10 Plus20. דרישות: נוכחות פעילה ועבודה סמינריונית מונחית 70%, תרגיל מעשי 20%, רפרט 10%.

תיאוריות עכשוויות באדריכלות

(סמינר בחירה)

7169 / סמסטר א', 4 נ"ז, היקף 3 ש'

ד"ר אדר' אסף פרידמן

בשיח האדריכלי הדעה הנפוצה של ארבעים השנים האחרונות הייתה שתרבות לא יכולה יותר להיות מונבת כתהליך ספונטאני בשיח

החברתי, אלא נוצרת דרך יותר ויותר מודעות עצמית שנבנית על תהליך תיאורטי. ההתפתחות של סוגי אינטרפרטציה שונים ממדעי הרוח ועד טכנולוגית המידע נתנו לחוקר כלים שונים לחשוב ולהציג את הארכיטקטורה. היום ישנה האפשרות להשוות נושאים שונים ולתת לארכיטקטורה את היכולת להשתלב ולהציג את חשיבותה בשיח האינטלקטואלי. הקורס יבחן תיאוריות ארכיטקטוניות עכשוויות כפי שהן מובאות על ידי אדריכלים בארבעים השנה האחרונות. האנתולוגיה של כתבי אדריכלים ותיאורטיקנים של האדריכלות תוצג על פי נושאים שהם במרכז הדיון הארכיטקטוני.

תיאוריות של המרחב

הקורס יתקיים בהר הצופים (סמינר בחירה)

7418 / סמסטר ב, 4, ז"ה, היקף 3 ש

ד"ר תמר ברגר

בקורס יוצגו כמה מן התיאוריות המודרניות העיקריות של המרחב מנקודת מבט בין-תחומית. המשלבת פילוסופיה, גיאוגרפיה, אנתרופולוגיה, סוציולוגיה ואדריכלות. הקורס יעקוב אחרי המעבר מתפיסה סטטית של המרחב לתפיסה דינמית שלו ועד לוורטואליזציה, במהלך שייצא מן הפנים הבית, יעבור אל המרחב האורבני וממנו למרחב עולמי, ולבסוף יחזור אל הבית.

בקורס יידונו טקסטים מייצגים של הוגים מרכזיים (קריאת הטקסטים - חובה) ולצדם ייוצגים מתחומים שונים הממחישים את תפיסות המרחב המשתנות. חובות: רפרט (הגשה בעל פה או עבודת ביניים כתובה) ועבודה מסכמת.

קוראים את העיר (סמינר בחירה)

7383 / סמסטר ב, 4, ז"ה, היקף 3 ש

ד"ר אדר' נתן מרום

הקורס יציע סדרה של קריאות על אודות העיר והאורבניזם, החל מטקסטים קלאסיים על העיר התעשייתית והקפיטליסטית מאמצע המאה ה-19 ועד לטקסטים עדכניים וחדשניים העוסקים בעיר הגלובלית ובעולם המעויר של ימינו. בתוך כך יבצע הקורס מהלך כרונולוגי-היסטורי-תיאורטי משולב, המחבר בין השינויים במציאות העירונית "על פני הקרקע" לבין ההתפתחויות התיאורטיות העיקריות המלוות שינויים אלה ומגיבות עליהם.

במהלך הקורס יידונו מושגי יסוד בתיאוריה אורבנית (כגון אורבניזציה, מודרניזציה, גלובליזציה, פורדיזם ופוסט-פורדיזם, ניאור-מרקסיזם, פוסט-מודרניזם וכו'). הקורס יציע נקודת מבט מקיפה על היבטים שונים ש"עושים" את העיר: חברה, כלכלה, פוליטיקה, תרבות, מרחב וכו', ועל האינטראקציות השונות ביניהם. בתוך כך יידונו תופעות כמו קיטוב מרחבי וחברתי בעיר, סגרגציה, ג'נטריפיקציה, קהילות מגודרות, גטאות, תנועות חברתיות עירוניות, משטרים עירוניים, מהגרים בעיר וכו'.

הקורס יאפשר לסטודנטים להתנסות בקריאה מודרכת בטקסטים מסוגים שונים (תיאורטיים, מחקרניים-אמפיריים, ספרותיים ואף קולנועיים, חלקם בעברית וחלקם באנגלית) ויציע כלים לקריאה, הבנה, ניתוח ובקורת של טקסטים אלו. המטלה הסופית של הקורס תהיה כתיבת בקורת על מאמר או ספר בנושא אורבני מתוך רשימת קריאה שתיתן לסטודנטים.

אנתרופולוגיה וזואלית: חלל,

צורה ומקום (סמינר בחירה)

71070 / סמסטר ב, 4, ז"ה, היקף 3 ש

יונתן ונטורה

האדריכל, כאחד מסוכני התרבות העיקריים בעת המודרנית, נמצא בעמדת השפעה מרחיקת לכת על התכנים התרבותיים בכל חברה. לצד כליו המקצועיים-מדעיים של האדריכל, עליו גם להבין את החלל התרבותי-חברתי בו הוא פועל ובו הוא עתיד להשפיע. יחסי-כוח, זירות קונפליקט לצד אפיקי השפעה, אינטגרציה רבת-תרבותית וקידום פרויקטים הוליסטיים והומאניים מעבר להיות האדריכל מדען ואומן עליו גם לדעת הן לעשות שימוש במגוון תיאוריות מדיסציפלינות שונות והן לעשות שימוש במתודולוגיות מגוונות בכדי להבין את השדה התרבותי-חברתי בו הוא יוצר. בקורס זה נלמד לעשות שימוש בשני העולמות העיקריים הללו: מחד גיסא, עולמות התיאוריה של האנתרופולוגיה החזותית והתרבות החזותית, ומאידך גיסא, לעשות שימוש בעולמות המתודולוגיים הנשענים על מידע חזותי לצורך הבנה, ניתוח והענקת משמעות לחלל החברתי הסובב אותנו. האנתרופולוגיה היא דיסציפלינה קרובה ואף משיקה לארכיטקטורה משום ששתי הגישות עוסקות בהבנת צרכיהם התרבותיים-חברתיים של בני-אדם. יתרה מכך, לארכיטקטורה, לצד עיצוב תעשייתי, כסוכני השינוי העיקריים בעולם המורכב בו אנו חיים, צריכה להיות היכולת להפנים צורות חשיבה ופרשנות אלטרנטיביות, ובראשן אחת הדיסציפלינות המרכזיות העוסקות בבני-אדם - האנתרופולוגיה. לבסוף, ההתמקדות

בכלים חזותיים חשובה משום שחלק ניכר מהמבט האדריכלי עוסק במידע ויזואלי-סמיוטי. כחלק ממטלות הקורס נלמד לעשות שימוש בכלים האנתרופולוגיים בכדי להפיק מידע ויזואלי ופרשני בעזרתו נקדם את כלי החשיבה האדריכלית בה יעשו הסטודנטים שימוש.

שנה ד'

מרכז: אדר' יובל יסקי

טכניקה וטכנולוגיה 7: תוכניות עבודה ומערכות בבניין (חובה)

7167 / סמסטר א' / סמסטר ב', 4, 1, 2, 3, 4 היקף ש' (שתי קבוצות)

אדר' ניר ממון

דרישות קדם: טכניקה וטכנולוגיה 6

לימוד תהליך הביצוע של מבנה פשוט והפקת סט תכניות לביצוע, הסטודנטים מתבקשים לתכנן מבנה פשוט בן שתי קומות ומרתף המכיל מספר חדרים, שירותים ואמבטיה על מגרש קיים. במהלך הקורס לומדים כיצד לתת הנחיות לביצוע המבנה בסביבת מחשב באמצעות תוכנת אוטוקאד. במסגרת הקורס ישולבו מפגשים עם מהנדסי מערכות בניין ובסופו יופק סט תכניות עבודה.

סדנה אורבנית בברצלונה (בחירה)

7452 / סמסטר קיץ, 2, 1, 2, 3 היקף ש'

אדר' דוד גוגנהיים, אדר' ענת צ'רבינסקי
הקורס התקיים במהלך חופשת קיץ 2010 בין התאריכים 08.10.2010-28.09.2010
עלות משוערת: 1000 אירו

תיאוריה ודילמות בשימור (בחירה)

סמסטר א', 2, 1, 2, 3 היקף ש'

אדר' שמואל גרוגא, אדר' מיכל פירסטון

תחום השימור הינו נמצא כיום בלב השיח והדיון האדריכלי. הנחת היסוד לקורס היא כי השימור אינו רק כלי אסתטי ועיצובי והחלטה מה מוצע לשמור ומה מוצע להרוס משקפת בתוכה גם ערכים חברתיים ותרבותיים. הקורס יעסוק בלימוד מונחי היסוד של תחום השימור ובלימוד מקוצר של התפתחות ההיסטוריה והתיאוריה של תחום השימור מסוף המאה ה-19 ועד ימנו. הקורס יבחן גם את התפתחות אמנות השימור הבינלאומית במקביל לבחינת הידע המעשי. כמו כן יעסוק הקורס בדילמות האדריכליות והחברתיות המלוות את השימור תוך בחינה של מקרי בוחן מהעולם ומהארץ. דרישות: נוכחות פעילה, השתתפות בסדורים, הגשת עבודה.

אורבניזם נופי (בחירה)

7031 / סמסטר א', 2, 1, 2, 3 היקף ש'

אדר' יובל יסקי

תכנון, מרחב וקהילה בירושלים המזרחית (בחירה)

7382 / סמסטר ב', 2, 1, 2, 3 היקף ש'

מנחים: מרצים אורחים

מרכזת: אדר' אפרת כהן-רבר

קורס זה מבקש לעסוק באופן תיאורטי בסוגיות הקשורות בתכנון עירוני ואדריכלי בירושלים המזרחית. נקודת המוצא לקורס היא כי תכנון,

כפרקטיקה העוסקת בארגון המרחב ובחלוקת משאבים, מהווה כר נרחב לדיון בשאלות פוליטיות, תרבותיות כמו גם בשאלות של צדק מרחבי בירושלים. הקורס ייסמך על דיון תיאורטי בסוגיות המשקפות מגוון דילמות שמצבה הגאופוליטי של ירושלים מציב. ייחודו הבולט של הקורס המוצע נובע מנקודת המוצא שעיצוב המרחב, ככלי שלטוני, הוא בעל השפעה מכרעת על קהילות וחיי היומיום שלהן בעיר. הנושאים בהם יעסוק הקורס: תכנון עירוני אלטרנטיבי ושינוי חברתי; הגאופוליטיקה העירונית של ירושלים; שיתוף הקהילה בתכנון; מדיניות תכנון בעידן הגלובלי; תרבות כמרכיב תכנוני; משפט ותכנון. בקורס המוצע ירצו, בין היתר, אדריכלים ואנשי אקדמיה הנוגעים בתחומים השונים בהם יעסוק הקורס. הקורס מומלץ במיוחד לסטודנטים העוסקים בסטודיו בשכונת ירושלים המזרחית. הקורס יתקיים בשיתוף עמותת במקום – מתכננים למען זכויות תכנון.

גישות עכשוויות בעיצוב עירוני:

קורס מרוכז בברלין (בחירה)

7170 / סמסטר קיץ, 2, 1, 2, 3 היקף ש'

אדר' רענן גבאי

הקורס יתקיים במהלך חופשת קיץ 2011

תאריכים יימסרו בהמשך

עלות משוערת: 1000 דולר

העיר ברלין מהווה דוגמה חיה לגישות שונות לעיצוב עירוני, לרבות דוגמה מדהימה לעיר מסורתית, המתפקדת לפי מיטב התיאוריות של התנועות השונות להתחדשות עירונית.

התערובות הבינלאומיות וריבוי ההשקעות הזרות הפכו את ברלין לעיר מגוונת במרקמים עירוניים ובמבנים שתוכננו על ידי מיטב האדריכלים מכל ארצות העולם. הקורס יאפשר לסטודנטים להתרשם בעצמם ובאופן בלתי אמצעי מעושר אורבני וארכיטקטוני זה. מעבר לכך, תינתן לסטודנטים האפשרות להכיר מקרוב ולהטמיע את המורכבות של המרקם העירוני המתפקד ולהסיק ממנו על עירוניות בת קיימא בארץ.

שנים ד'-ה'

מרכז: אדר' יובל יסקי

סטודיו (יחידות מחקר) שנים ד'-ה'

סמסטר א', 6 נ"ו, היקף 10 ש'

אדר' ארו אלה, אדר' ליאת בריקס-אתגר, אדר' יהושע גוטמן, אדר' שמואל גרואג, אדר' רן גרוס, אדר' יובל יסקי, אדר' סנאן עבדל קאדר, אדר' שהם קסלטי, אדר' אילנה רודישבסקי, פרופ' אדר' אלי פירשט, אדר' שירה שפרכר

בשנים ד' וה' ניתנת לסטודנט האפשרות להתמקד בתחום מקצועי ו/או תמאטי עפ"י העדפותיו. בשנים אלו הסטודנט רשאי לבחור ביחידת לימוד אחת למשך ארבעה סמסטרים, או לחילופין לנרדוד בין יחידות הלימוד השונות כרצונו. יחידות הלימוד מציעות פרויקטים תמאטיים סמסטריאליים עפ"י תחומי ההתמחות שלהן.

ובנוסף מאפשרות לסטודנטים בשנה ה' לעשות את פרויקט הגמר שלהם במסגרותיהם. סופו של תהליך זה בגיבושו של פרויקט גמר המציג תזה ממוקדת ומנומקת הנושאת חותם אישי. יחידות הלימוד משקפות תחומי ידע מקצועיים של מורי המחלקה ומייצגות אג'נדה פדגוגית של בחירה, התמחות והמשכיות. המחלקה מעודדת את מסלולי ההתמחות להתנהל כיחידות אקדמיות עצמאיות המייצרות תכנים דיסקורסיביים ומאגרי ידע ייחודיים. מנחי יחידות ההתמחות, יחד עם הסטודנטים, יוזמים פעילויות אקדמיות וחוץ אקדמיות כגון: ימי עיון, כנסים, פרסומים ושיתופי פעולה עם מוסדות אקדמיים וציבוריים.

7457 / אדר' שמואל גרואג, אדר' שירה שפרכר

שימור המורשת הבנויה

יחידת הלימוד עוסקת בלימוד של המרחב הישראלי מנקודת המבט המתמקדת בנושא השימור תוך הקניית ידע מקצועי ודיסציפלינארי בתחום זה.

את מערכת השמור יש לקרוא כמערכת אתית ותרבותית, בה מתנהל וויכוח חם על הגדרות זהות והיחס הנובע מכך לסביבה הבנויה, ולא כתחום הנוגע רק להחלטה ממסדית של איזה בנין או אתר ראויים או אינם ראויים לשימור. תפיסתנו היא שהשימור הוא, בעת ובעונה אחת, תחום התמחות אדריכלית ומרכיב בהגדרה חברתית תרבותית הנוגע לאופן בו חברה בוחרת לייצג ולהגדיר את עצמה. שיח השמור בירושלים, כמו גם במקומות אחרים, הינו מערכת מורכבת של "כחידע" אשר תיבחן בהקשר ההיסטורי והתרבותי תוך בחינת

דוגמאות מהעולם העוסקות גם בשימור ככלי לחידוש עירוני. התוצר התכנוני בסטודיו יהיה אדריכלי מפורט, העבודה תתבסס על סקר תיעודי מפורט ותוצר התכנון יבחן כפתרון אדריכלי שלם, הכולל התמודדות עם פרט וחומר. ובמקביל ילווה בהגברת הידע התיאורטי של הסטודנטים בתחום זה.

75712 / אדר' שהם קסלטי, פרופ' אדר' אלי פירשט

עיצוב אורבני בר קיימות

מחוללי העיצוב האורבני נטועים בתוך מערכות יחסים בני קיימות ומומצאים שם.

קיימות מתקיימת מתוך מערכות יחסים בתנאים של קיום הזכות להתקיים, קיום היכולת להתקיים, פינוי מקום לאחר... עלינו לשמור על שיווי משקל של מערכות אלו באמצעות האובייקטים שלנו, שטבעם כידוע תלוי בנו (הסובייקטים שלהם). אובייקטים נבראים מתוכנו ומתוך המקום - מעורטלים ומפותחים בזמן ובמרחב. היחידה עומדת על העדפת השפעות גורמי המציאות העירונית על האובייקט המתוכנן, ועוסקת בעיצוב הסביבה העירונית של הבנוי, הפתוח והאובייקט המבני הבודד בהשפעת אותן מעטפות עירוניות ומציאותן המורכבת. הנחת היסוד היא כי אובייקט מתוכנן לעולם אינו חפשי לחלוטין או מחויב לעצמו בלבד; בכל היקף (מבנה ובינוי) ורמת תכנון הוא מצוי במרחב מערכתי - תמיד, כולל וכלול, מכיל ומוכל, שלם וחלקי, ממוסגר וממסגר. "זמנים חדשים אינם מתחילים בבת אחת / סבי כבר חי בזמן החדש / נכדי בודאי עוד יחיה בישן" (ברטולט ברכט).

מבני ציבור מורכבים

היחידה עוסקת בתכנון בניינים בקנה מידה ציבורי גדול. במסלול זה הדגש הוא על גיבושו של פרויקט בנוי, שבו הסטודנט נדרש לפתח הבנה של פרוגרמה מורכבת במציאות קונקרטית ולפתח בעזרתה אסטרטגיה ארכיטקטונית כוללת. הדרישה היא להגיע לרמת פירוט גבוהה של הפרויקט הן מהפן הטכנולוגי-טקטוני, והן מן האספקט הפרפורמטיבי.

7455 / אדר' יובל יסקי

עיר/מדינה - תכנון אזורי ואורבניזם נופי

יחידת המחקר "תא עיר/מדינה" כופרת בהבחנות המסורתיות החדות בין מרחב אורבני (עיר), מרחב תת-אורבני (פרוור), מרחב כפרי-חקלאי ושטחי טבע לא נגועים. קטגוריות אלה סטאטיות מידי ביחס למציאות המורכבת, המשתנה בהתמדה, אותה הן אמורות לתאר. במקומן היחידה שואפת לבנות מערכת מושגית אלטרנטיבית המתאימה לתיאור ולניתוח הסדר המרחבי החדש.

הנחת העבודה של היחידה גורסת שמדינת ישראל היא מעבדה ייחודית לייצור מרחב יש מאין, מרחב צפוף ומוגבל עמוס בהכלאות ובהרכבות המהוות חומר גלם רב ערך למחקר וללימוד במסגרת המחלקה לארכיטקטורה. מבחינה דיסציפלינארית, מכלול הנושאים בהם אנו שואפים לעסוק נמצא בקשרים שבין ארכיטקטורה, אורבניזם, אדריכלות נוף, תשתיות, תכנון אזורי ואיכות הסביבה. במסגרת פעילות היחידה מתקיימים שיתופי

פעולה עם גופים ממשלתיים וחוג ממשלתיים בארץ ונבחנות הצעות מדיניות תכנונית ארוכת טווח לפיתוח, קביעת צפיפויות, הנחת תשתיות והסדרת השטחים הפתוחים בישראל.

7456 / אדר' רן גרוס, אדר' אילנה רודישבסקי

מגורים

היחידה מתמחה במחקר ובפיתוח של טיפולוגיות מבני מגורים וצורות התגוררות, תוך דגש על הידור הציבורי והעממי בישראל. הפרויקטים במסלול זה בוחנים את יחסי הגומלין בין מבני המגורים לבין התשתיות והמרקם העירוניים ומציעים לעתים הכלאות פרוגרמטיות בין מגורים, עבודה, מסחר ופנאי.

75703 / אדר' ליאת בריקס-אתגר,

אדר' סנאן עבדל קאדר

פורמאלי / לא פורמאלי

היחידה מתמקדת ביחס המורכב בין הארכיטקטורה הוורנקולרית המסורתית והעכשווית לבין התכנון המובנה הכפוף לנורמות הדיסציפלינאריות המקובלות. היחידה חוקרת את תוצרי הבניה הבלתי פורמאלית כחלק מתרבות היברידיית שהוגדרה בספרות המחקר כ"מרחב השלישי". מרחב זה מבטא את היחסים בין בעלי הכוח לבין האוכלוסיות המוחלשות. מבחינה מתודולוגית, היחידה מתמקדת במקרי מבחן בולטים (ירושלים, איסטנבול, עמאן, מקסיקו סיטי וכד') ומתאפיינת בגישה אינטר-דיסציפלינארית למקצועות האדריכלות ותכנון הערים, גישה שתאפשר גמישות ויצירתיות החסרות למסגרת

הבנייה הפורמאלית הקיימת המתקשה להתמודד עם הכוחות המקומיים והגלובאליים הפועלים במרחב.

7454 / אדר' ארוז אלה

אדריכלות: סביבה: בניה

קיימות - המושג ה"חם" באדריכלות העכשווית - באין אג'נדה אחרת, האדריכלות והאדריכלים אימצו בעשור האחרון את ה"ירוק" והפכו אותו לחובה, כמעט לדת.

בסטודיו נעסוק בפרויקט ספציפי, דרכו נסגל הבנה של מגוון האספקטים הקשורים לבניה אקולוגית: הטכנולוגיים, פוליטיים, כלכליים, חברתיים ורגולטורים, היכולים להשפיע על התכנון ולהפוך פרויקט לחיובי לסביבתו.

שתי מטרות עיקריות לקורס, האחת: להבין את מכלול הנושאים המרכיבים את המושג "קיימות", בהקשרים ארכיטקטוניים ולפתח מתודולוגיה לשילוב הצרכים החדשים כשכבה נוספת במארג הארכיטקטוני של הפרויקט, כל זאת מבלי לאבד את כל האספקטים האדריכליים האחרים שבהם האדריכלות עסקה עד כה.

מטרתנו השנייה: להגדיר ולגבש את תפקיד האדריכל לאור הצרכים המתעוררים של התחום.

סטודיו (יחידות מחקר) שנים ד'-ה'

סמסטר ב', 6 נ"ו, היקף 10 ש'

אדר' ארו אלה, אדר' ליאת בריקס-אתגר,
אדר' יהושע גוטמן, אדר' שמואל גרואג,
אדר' רן גרוס, אדר' יובל יסקי,
אדר' סנאן עבדל קאדר, אדר' מיכל פירסטון,
אדר' שהם קסלטי, אדר' אילנה רודישבסקי
פרופ' אדר' אלי פירשט

7461 / אדר' יהושע גוטמן

7462 / אדר' שמואל גרואג, אדר' שירה שפרכר

7464 / אדר' יובל יסקי

7465 / אדר' רן גרוס, אדר' אילנה רודישבסקי

7466 / אדר' שהם קסלטי, פרופ' אדר' אלי פירשט

7467 / אדר' ליאת בריקס-אתגר,

אדר' סנאן עבדל קאדר

7463 / אדר' ארו אלה

שנה ה'

מרכז: אדר' יובל יסקי

פרויקט גמר

7533 / סמסטר א', 9.5 נ"ו, היקף 10 ש'

(חלוקה ליחידות מחקר על פי סטודיו ד'-ה')

פרויקט גמר

7534 / סמסטר ב', 6.5 נ"ו, היקף 10 ש'

(חלוקה ליחידות מחקר על פי סטודיו ד'-ה')

חוק תכנון ובניה

(בחירה לשנה ה')

74805 / שנת, ללא נ"ו, היקף 2 ש'

אדר' מוטי בודק, אדר' ירון טוראל

מערכת התכנון והבניה בישראל מאורגנת ונקבעת ע"י שורה של חוקים, תקנות, תקנים, משרדים, ועדות וטפסים. למעשה לא ניתן לפעול כארכיטקט מבלי להבין את המערכת, להכיר את דרישותיה, ולעמוד על מורכבותה. בקורס זה ננסה לעשות את כל אלה, תוך דיון על המעלות והחסרונות השונים של כל אחת מדרישות המערכת; ננסה להכיר מקרוב את השינויים המוצעים בה; נבין את הרציונל שמאחורי המורכבות הזו; ואפילו ננסה לעמוד על יתרונותיה של מערכת כה קשוחה ומטובכת.

השאלות העיקריות שבהן יעסוק הקורס, מעבר ל"איך עושים מה", תהיינה – בין היתר – הסוגיות הבאות: מדוע מתכננים איזו הצדקה יש לאדם אחד לקבוע את גורלו של האחר? מדוע אדריכל רשאי לקבוע חוקים? מה ההשפעה של הטכנולוגיה על החוק ועל המוסר? מה מניע את המחוקק? את הפקח? את הפקיד? ואיך בכל זאת, בהתחשב במערכות הבקרה המסועפות, הסביבה הבנויה סביבנו נראית כה עלוב, והשחיתות פושה בה? פרקטיקה מקצועית: תכנון וניהול הקריירה המקצועית.

הקורס נועד להפגיש את הסטודנטים בשנה החמישית עם הפרקטיקה של עבודת הארכיטקט על מנת להקל על השתלבותם בחיים המקצועיים לאחר סיום לימודיהם.

המחלקה לארכיטקטורה

ראשון

שני

שלישי

רביעי

חמישי

09:30 – 08:00	09:30 – 08:00	12:00 – 09:00	13:00 – 09:00	19:30 – 08:00
לימודי אנגלית	לימודי אנגלית	עיצוב בסיסי 1	סטודיו מבוא א'	לימודים עיוניים

13:30 – 10:30

חשיבה גרפית

שנה א'

סמסטר א'

18:00 – 14:00	19:00 – 13:00	14:30 – 13:00	16:30 – 14:00
סטודיו מבוא א'	רישום, קבוצות 3-1	מבוא לתיאוריות ארכיטקטוניות, קבוצה 1	טכניקה וטכנולוגיה 1, קבוצה 1

18:00 – 15:00	19:30 – 17:00
רישום, קבוצה 4	טכניקה וטכנולוגיה 1, קבוצה 2

09:30 – 08:00	09:30 – 08:00	12:00 – 09:00	13:00 – 09:00	19:30 – 08:00
לימודי אנגלית	לימודי אנגלית	עיצוב בסיסי 2	סטודיו מבוא ב'	לימודים עיוניים

13:30 – 10:30

חשיבה גרפית

שנה א'

סמסטר ב'

18:00 – 14:00	19:00 – 13:00	16:00 – 13:00	16:30 – 14:00
סטודיו מבוא ב'	רישום, קבוצות 3-1	מבוא לתיאוריות ארכיטקטוניות, קבוצה 1	טכניקה וטכנולוגיה 2, קבוצה 1

רישום, קבוצה 4

19:30 – 17:00
טכניקה וטכנולוגיה 2, קבוצה 2

**המחלקה
לארכיטקטורה**

ראשון	שני	שלישי	רביעי	חמישי
19:30 – 08:00 לימודים עיוניים	11:30 – 09:00 תיב"מ 1: אוטוקד, קברצה 1		09:30 – 08:00 לימודי אנגלית	09:30 – 08:00 לימודי אנגלית
		12:45 – 10:00 טכניקה וטכנולוגיה 3, קברצה 1 הנדסת בניין 1, קברצה 1	13:30 – 10:30 עיצוב בסיסי 3, קברצה 1	14:30 – 10:30 סטודיו מבוא ג'
	14:00 – 11:30 תיב"מ 1: אוטוקד, קברצה 2	16:00 – 13:15 טכניקה וטכנולוגיה 3, קברצה 2 הנדסת בניין 1, קברצה 2		
	19:00 – 14:30 סטודיו מבוא ג'	19:00 – 16:30 תיב"מ 1: אוטוקד, קברצה 3		
19:30 – 08:00 לימודים עיוניים	12:00 – 09:00 עיצוב בסיסי 3, קברצה 2		09:30 – 08:00 לימודי אנגלית	09:30 – 08:00 לימודי אנגלית
		12:45 – 10:00 טכניקה וטכנולוגיה 4, קברצה 1 הנדסת בניין 2, קברצה 1	13:00 – 10:00 תולדות העיר / מתקיים בהר הצופים	14:30 – 10:30 סטודיו מבוא ד'
		16:00 – 13:15 טכניקה וטכנולוגיה 4, קברצה 2 הנדסת בניין 2, קברצה 2	14:30 – 13:15 צהרי יום ד'	
	19:00 – 14:30 סטודיו מבוא ד'		17:30 – 14:30 קורסי יסודות	

שנה ב'
סמסטר א'

שנה ב'
סמסטר ב'

המחלקה לארכיטקטורה

ראשון

19:30 – 08:00

לימודים עיוניים

שני

12:00 – 09:00

Utopia Revisted
אלמוג ענת, סמינר
גישות בניתוח מבנים
גוטמן רבקה, סמינר

שלישי

12:00 – 09:30

תיב"מ 2: ריינו ותוכנות
תומכות אביצור אודי,
בחירה מחשב

רביעי

13:30 – 10:30

ארכיטקטורה ישראלית
טוראל ירון, חובה ג',
מתקיים בהר הצופים

חמישי

12:00 – 09:00

תיאוריה ודילמות בשימור
גרוג שמואל, פירסטון מיכל,
בחירה

14:30 – 10:30

סטודיו שנה ג' בודק מוטי,
וינר קרן, חרג נילי-רננה, מלצר
נחום, קיי עולש

17:00 – 12:30

סטודיו שנה ד'-ה'
אלה ארז, בריקס-אתגר ליאת
ועבדל קאדר סנאן, גוטמן
יהושע, גרוג שמואל, גרוס רן
ורודשבסקי אילנה, יסקי יובל,
פירשט אלי וקסלסי שהם

14:30 – 09:00

טכניקה וטכנולוגיה 7:
תוכניות עבודה ומערכות
בבניין ממון ניר, חובה ד'

12:30 – 11:00

חוק תכנון ובניה טוראל ירון

14:30 – 12:30

טכניקה וטכנולוגיה 5 –
סינתזה של המבנה
והחלל שהם אמיר, חובה ג'

14:00 – 12:30

הנרסת בניין 3
מלר רות, חובה ג'

15:00 – 12:30

תיב"מ 2: ריינו ותוכנות
תומכות אביצור אודי,
בחירה מחשב

19:00 – 14:30

סטודיו שנה ג' וינר קרן,
חרג נילי-רננה, מלצר נחום,
קיי עולש, בודק מוטי
סטודיו שנה ד'-ה'
אלה ארז, בריקס-אתגר ליאת
ועבדל קאדר סנאן, גוטמן
יהושע, גרוג שמואל, גרוס רן
ורודשבסקי אילנה, יסקי יובל,
פירשט אלי וקסלסי שהם

19:30 – 16:30

קוראים את העיר
מרום נתן, סמינר

המחלקה לארכיטקטורה

ראשון

19:30 – 08:00

לימודים עיוניים

שנים ג'-ה'

סמסטר ב'

שנים ג'-ה'

קיץ

20:00 – 08:00

גישות עכשוויות בעיצוב אורבני
(מתקיים בברליו) בגאי רענן, בחירה

17:00 – 09:00

תיב"מ 2: ריינו ותוכנות
תומכות, סדנה מרוכזת בקיץ
אביצור אודי, בחירה מחשב

שני

12:00 – 09:00

אנתרופולוגיה ויזואלית:
חלל, צורה ומקום
ונטורה יונתן, סמינר
תיאוריות עכשוויות
באדריכלות פרידמן אסף,
סמינר

14:30 – 09:00

טכניקה וטכנולוגיה 7:
תוכניות עבודה ומערכות
בבניין ממון ניר, חובה ד'

14:30 – 12:30

טכניקה וטכנולוגיה 6 –
סדנת פיתוח מבנה וחלל
שהם אמיר, חובה ג'

14:30 – 13:00

חוק תכנון ובניה בודק מוטי

19:00 – 14:30

סטודיו שנה ג'
גולני סולומון ארז, לרמן אסף,
רוזנפלד מנדי, רוטברד שרון
סטודיו שנה ד'-ה'
אלה ארז, בריקס'אתגר ליאת
ועבדל קאדר סנאן, גוטמן
יהושע, גרואג שמואל, גרוס רן
ורודשבסקי אילנה, יסקי יובל,
פירשט אלי וקסלסי שהם

שלישי

12:00 – 09:30

תיב"מ 2: ריינו ותוכנות
תומכות אביצור אודי,
בחירה מחשב

14:00 – 12:30

הנדסת בניין 3
מלר רות, חובה ג'

18:00 – 14:30

טכניקה וטכנולוגיה 6 –
סדנת פיתוח מבנה וחלל
שהם אמיר, חובה ג'

רביעי

13:00 – 10:00

תיאוריות של המרחב
ברגר תמר, סמינר, מתקיים
בהר הצופים

חמישי

12:00 – 09:00

אורבניזם נופי
יסקי יובל, בחירה
תכנון, מרחב וקהילה
בירושלים המזרחית
צוות מרצים, בחירה

14:30 – 10:30

סטודיו שנה ג' גולני סולומון
ארז, לרמן אסף, רוזנפלד מנדי,
רוטברד שרון

17:00 – 12:30

סטודיו שנה ד'-ה'
אלה ארז, בריקס'אתגר ליאת
ועבדל קאדר סנאן, יהושע,
גרוס רן ורודשבסקי אילנה,
יסקי יובל, פירשט אלי וקסלסי
שהם